Postnummersystemet i Sverige

Innehåll

1.	Inledning	3
2.	Postnummerområden	3
3.	Postnumrens användningsområde, 4 olika system	5
4.	Administrativa postnummer	9
5.	Övriga allmänna regler	10
6.	Postnummerändringar	11
7.	Postortändringar	12

1. Inledning

Post - och telestyrelsen (PTS) är tillsynsmyndighet för det svenska postnummersystemet, som förvaltas av PostNord Sverige AB. Alla postoperatörer ska ha tillgång till systemet.

I Postlagen 2010:1045 1 kap 2§ står det "Postnummersystemet: ett system av sifferserier som för postbefordringsändamål används för att dela in landet i postnummerområden."

Postnummerrådet, med deltagare från Bring Citymail Sweden AB, Fria Postoperatörers Förbund, Lantmäteriet, PostNord Sverige AB, PTS, Svensk Direktreklam och Skatteverket (Folkbokföringen och SPAR) säkerställer en effektiv förvaltning.

I svensk standard ss613401 finns regler för skrivsätt av postnummer och postort vid utskrift på försändelser. Postnumren introducerades redan 1967 och ingår i PostNords sorteringskedja sedan maj 1968. sedan dess har förändringar i strukturen runt posthanteringen gjort att ursprungliga definitioner och beskrivningar av utdelningsorter fått en annan betydelse.

Förändringar i postnumren speglar de förändringar som sker i samhället. Nya bostadsområden och vägar är två exempel som kräver en anpassning av postnumren för att posthanteringen ska vara effektiv.

Under hela året sker enstaka postnummerbyten och nya postnummer tillkommer. större förändringar som berör ca 50 eller fler hushåll och företag sker den första helgfria måndagen i mars. Befintliga postnummer delas, det skapas nya postnummer, postorten kan ändras och postnummer kan släckas. Läs mer om detta i kapitel 6 och 7.

2. Postnummerområden

Landet är i sorteringshänseende indelat i 86 postnummerområden. Indelningen är gjord för att underlätta och effektivisera sortering och distribution av postförsändelser, brev och paket.

Ett postnummerområde består av en eller flera kommuner. Det finns undantag där en kommuns geografiska område kan tillhöra mer än ett postnummerområde. Ödeshögs kommun har till exempel delar som hör till postnummerområde 57 medan huvuddelen tillhör postnummerområde 59.

Postnummerområdena är numrerade från 10 till 98 (postnummerområdena 32, 48, 49 och 99 utnyttjas inte för närvarande), storstockholmsområdet har fått indelningen 10-19, medan resten av landet numrerats söderifrån med början på 20 till 98 längst i norr.

Postnummerområdets nummer utgörs av de två första siffrorna i postnumret som då återfinns i postnumren till alla postorter inom postnummerområdet.

ORIENTERINGSKARTA ÖVER SVERIGES 86 POSTNUMMEROMRÅDEN

Ett postnummerområde består av en eller flera kommuner, men det finns undantag där en kommuns geografiska område kan tillhöra mer än ett postnummerområde.

Storstockholm har postnummer som börjar med 10-19, medan resten av landet med början söderifrån har 20-98. De två första positionerna är gemensamma för alla postorter i postnummerområdet.

De 18 största orterna förutom Stockholm, Göteborg och Malmö är egna postnummerområden.

22- -- Lund

25- -- Helsingborg

30- -- Halmstad

35- -- Växjö

39- -- Kalmar

50- -- Borås

55- -- Jönköping

58- -- Linköping

60- -- Norrköping

63- -- Eskilstuna

65- -- Karlstad

70- -- Örebro

72- -- Västerås

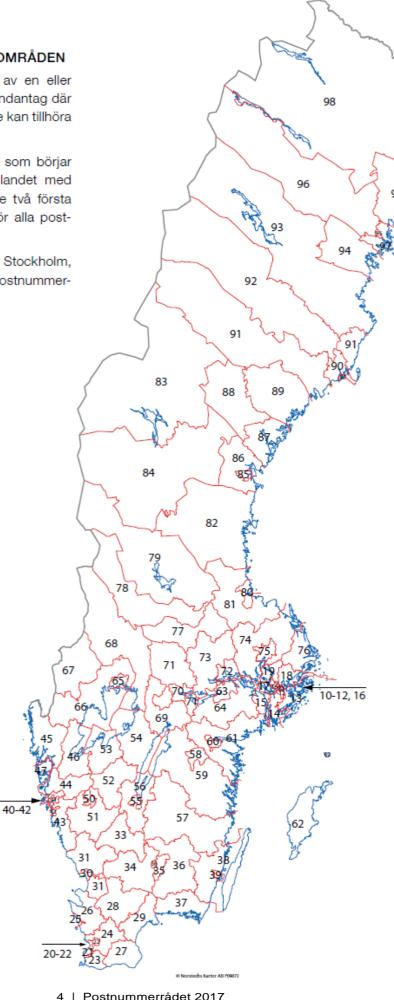
75- -- Uppsala

80- -- Gävle

85- -- Sundsvall

90- -- Umeå

97- -- Luleå

3. Postnumrens användningsområde, 4 olika system

3.1 STORSTADSPOSTNUMMER

10- --, 11- -- Stockholm. 20- --, 21- -- Malmö. 40- --, 41- -- Göteborg

3.2 2-SIFFERIDENTIFIERAD UTDELNINGSORT

Kallades tidigare tvåpositionsort.

3.3 3- SIFFERIDENTIFIERAD UTDELNINGSORT

Kallades tidigare trepositionsort.

3.45- SIFFERIDENTIFIERAD UTDELNINGSORT

Kallades tidigare fempositonsort. Dessa är på väg att tas bort.

3.1.1 STOCKHOLM

Tabellerna visar siffrornas betydelse beroende på position. när postnumren infördes skulle postnummer som började på 10, 20 eller 40 höra till postboxadresser medan postnummer som började på 11, 21 eller 41 användas tillgatuadresser.

Postnummer	Тур	Anmärkning
100	Postala enheter	
101	Boxpost	Tidigare förbehållet boxar vid postkontoret Stockholm 1
102 2-	Boxpost	Inom utdelningsområde 112
102 3-	Boxpost	Inom utdelningsområde 113
102 4-	Boxpost	Inom utdelningsområde 114
102 5-	Boxpost	Inom utdelningsområde 115
102 6-	Boxpost	Inom utdelningsområde 116
102 7-	Boxpost	Inom utdelningsområde 117
103 0-	Boxpost, postala enheter	
103 1-	Boxpost, postala enheter	
103 2-	Boxpost, postala enheter, storkund	
103 3-	storkundspostnummer	
103 4-		Används ej
103 5-	Storkund, boxpost	
103 6-	Boxpost, postala enheter, storkund	
103 7-	Storkundspostnummer	
103 8-	Boxpost, postala enheter, storkund	
103 9-	Boxpost	
104 05	Boxpost, postal enhet	
104 2-	Boxpost	Inom utdelningsområde 112
104 3-	Boxpost	Inom utdelningsområde 113
104 4-	Boxpost	Inom utdelningsområde 114
104 5-	Boxpost, postala enheter, storkund	Inom utdelningsområde 115
104 6-	Boxpost	Inom utdelningsområde 116
104 7-		Används ej
104 8-		Används ej
104 9-		Används ej

Postnummer	Тур	Anmärkning
105	Storkundspostnummer	
106	Storkundspostnummer	
107	Boxpost, postala enheter, storkund	
108	Avsett för svarspost/frisvar	
109	Tävlingspost	
110	Svarspost/Frisvar	
111	Utdelningspost tätort	
112	Utdelningspost tätort	
113	Utdelningspost tätort	
114	Utdelningspost tätort	
115	Utdelningspost tätort	
116	Utdelningspost tätort	
117	Utdelningspost tätort	
118	Utdelningspost tätort	
119	Utdelningspost tätort	
120	Utdelningspost tätort	Postnummerserie 120 Används enligt principen för tresifferidentifierad ort trots att siffran i position 3 är "0"

3.1.2 MALMÖ

Postnummer	Тур	Anmärkning
200 0-	Postala enheter	
200 1-	Box, svarspost, postala enheter	Inom utdomr 211
200 2-	Box, svarspost, postala enheter	Inom utdomr 212
200 3-	Box, svarspost, postala enheter	Inom utdomr 213
200 4-	Box, svarspost, postala enheter	Inom utdomr 214
200 5-		Används ej
200 6-	Box, svarspost, postala enheter	Inom utdomr 216
200 7-	Box, svarspost, postala enheter	Inom utdomr 217
200 8-		Används ej
200 9-		Används ej
201	Box, postala enheter	
202	Box, postala enheter	
203	Box, postala enheter	
204		Används ej
205	Storkundspostnummer	
206		Används ej
207	Special	207 01 och 207 99 används för hantering av returpaket
208	Svarspost/Frisvar	
209	Tävlingspost	
211	Utdelningspost tätort	
212	Utdelningspost tätort	
213	Utdelningspost tätort	
214	Utdelningspost tätort	
215	Utdelningspost tätort (även box)	
216	Utdelningspost tätort	
217	Utdelningspost tätort	
218	Utdelningspost tätort	
219		Används ej

3.1.3 GÖTEBORG

Postnummer	Тур	Anmärkning
400 0-	Box, postal enhet, svarspost	Används ej
400 1-	Box, postal enhet, svarspost	Inom utdomr 411
400 2-	Box	Inom utdomr 412
400 3-	Box, svarspost/frisvar	Inom utdomr 413
400 4-	Box, svarspost/frisvar	Inom utdomr 414
400 5-	Box, svarspost/frisvar	Inom utdomr 415
400 6-	Box	Inom utdomr 416
400 7-	Box	Inom utdomr 417
400 8-	Box	Används ej
400 9-	Box, svarspost/frisvar	Inom utdomr 436
401	Box, svarspost, postala enheter, storkund	
402 1-	Box	Används ej
402 2-	Box	Inom utdomr 412
402 3-	Box	Inom utdomr 413
402 4-	Box	Inom utdomr 414
402 5-	Box, postala enheter, svarspost	Inom utdomr 415
402 6-	Box	Inom utdomr 416
402 7-	Box	Inom utdomr 417
402 8-		Används ej
402 9-		Används ej
403 1-	Box	
403 2-	Box	
403 3-	Storkund	
403 4-	Storkund	
404 2-	Box	
404 3-	Box	
404 8-	Storkund	
404	Box, postala enheter, svarspost/frisvar	
405 0-	Storkundpostnummer	
406	Storkund	Används ej
407	Tävlingspost	407 00
408	Svarspost	
409	Tävlingspost	
411	Utdelningspost tätort	
412	Utdelningspost tätort	
413	Utdelningspost tätort	
414	Utdelningspost tätort	
415	Utdelningspost tätort	
416	Utdelningspost tätort	
417	Utdelningspost tätort	
418	Utdelningspost tätort	
419		Används ej

3.2 TVÅSIFFERIDENTIFIERADE ORTER

Orter med fler än 20 000 hushåll (ej Stockholm, Göteborg eller Malmö) utgör egna postnummerområden.

För att säkert veta vad ett visst postnummer ger information om måste man först identifiera orterna som utgör egna postnummerområden.

Siffrorna i position 3-5 ger alltid information för den ankommande sorteringen.

3.2.1 SÅ HÄR ANVÄNDS SIFFRORNA I POSITION 3-5

Postnummer	Тур	Anmärkning
0	Box, postala enheter	
1 0-	Box, postala enheter	
1 1-	Box, postala enheter	
1 8-	Storkund	
1 9-	Storkund	
2	Utdelningspost i tätort	
3	Utdelningspost i tätort	
4	Utdelningspost i tätort	
5	Utdelningspost på landsbygd	
6	Saknar rekommendationer	Används för utdelningspost i tätort
7	Saknar rekommendationer	Används för utdelningspost i tätort
8	Svarspost/Frisvar	
9	Tävlingspost	

3.3 TRESIFFERIDENTIFIERADE ORTER

Orter med mellan 2000 och 20 000 hushåll fick postnummer där tredje siffran alltid var 1-9. Först på slutet av 80-talet började 8-9 användas. orterna kunde därmed identifieras med hjälp av de 3 första siffrorna och de 2 sista siffrorna var information till den ankommande sorteringen. När brevbärarkontoren blivit färre behöver den ankommande sorteringen mer information. Idag är det endast några orter med ett postnummer som slutar med --- 00.

sedan 1980-talet återtar man tidigare använda postortnamn. På en ort som postnummersatts efter principen om tresifferidentifierad ort kan det därför finnas flera postortnamn, och man kan inte längre direkt säga att orten kan identifieras med hjälp av de tre första siffrorna. Mer korrekt är att man kan identifiera en utdelningsort med ett eller flera brevbärarkontor.

SÅ HÄR ANVÄNDS SIFFRORNA I POSITION, 4–5

Postnummer	Тур	Anmärkning
0- tom 19	Box, postala enheter	
20	Svarspost	
21 tom 29	Boxpost	Boxserien kan finnas på olika platser och annat postortnamn än brevbärarkontorets
3-	Utdelningspost tätort	
4-	Utdelningspost tätort	
5-	Utdelningspost tätort	
6-	Utdelningspost tätort	
7-	Utdelningspost tätort	
8-	Storkund	
9-	Utdelningspost landsbygd	Behöver inte innebära att utdelningssättet är Lantbrevbäring

3.4 FEMSIFFERIDENTIFIERADE ORTER

Orter med färre än 2000 hushåll fick från början ett postnummer med siffran "0" i position 3. siffrorna 4-5 gav ingen information för ankommande sortering. Orten kunde endast identifieras genom postnumrets alla fem siffror.

Under hela 1980-talet fanns det fler än 800 "fempositionsorter".

År 2010 finns det få orter kvar som har brevbäring till ett enda postnummer. Övriga har centraliserats till större brevbärarkontor eller slagits ihop så att flera tidigare fempositionsorter bildar ett nytt tresifferidentifierat brevbärarkontor. ett exempel är 540 50 Moholm och 540 18 Tidan som idag har ett brevbärar- kontor med postnummer i 549-serien.

Orterna som har postnummer enligt 5-sifferidentifierade orter ingår oftast som ett vanligt adressblock i adressblocksindelade orter. ett adressblock är ett sammanhängande område med ca 600-1000 avlämningsställen. Postnumren innehåller i de flesta fall mer än ett utdelningssätt, det kan förekomma både box, stadsbrevbäring och lantbrevbäring.

Exempel

57 Identifierar Postnummerområde 57

570 Identifierar inget ytterligare

570 1- Identifierar endast att orter med siffran 1 i fjärde positionen tillhör samma kommun (efter den kommunindelning som gällde fram till 1973)

570 10 När alla fem siffrorna läses tillsammans så kan man identifiera postorten Korsberga

4 . Administrativa postnummer

Utöver geografiska postnummer finns det administrativa postnummer, som Poste restante, Tävlingspost, Svarspost/Frisvar, Boxar, Storkundspostnummer.

Med **Poste restante** kan mottagaren hämta posten på Postnords utdelningskontor, utan att adressaten har en postbox. I postnummersystemet finns ett antal postnummer avsatta för Poste restante.

Tävlingspost används för tävlingar där svaren kommer med fysiskt brev och är vanligast i storstäderna.

Svarspost/Frisvar är en tjänst där mottagaren betalar portot i efterskott.

4.1 BOXPOSTNUMMER

Boxpostnumret anger inom vilket geografiskt område boxanläggningen finns (162 12 finns inom det geografiska området 162 00 – 162 99).

Ca 14 000 hushåll i Sverige får posten genom att hyra en postbox utan kostnad, så kallad samhällsbox. det saknas ekonomiskt underlag för annan utdelningsform om posten ska delas ut 5 dagar i veckan, och PostNord beslutar om utdelningssättet.

Som utdelningsadress i postadressen anges Box plus ett nummer. För att posthanteringen ska fungera krävs att adressaterna har anmält "särskild postadress" till skatteverkets Folkbokföringsenhet.

4.2 BOXPOSTNUMMER FÖR OLIKA POSTOPERATÖRERS BEHOV

Olika postoperatörer ansöker hos PostNord om administrativa postnummer. Då används som regel Boxpostnummer med en tillhörande boxnummerserie, till exempel Box 800-839, 565 18 Mullsjö.

4.3 STORKUNDSPOSTNUMMER, REGLER FÖR ANVÄNDNING

Kunder i storstadsområden med ca 600 ankommande försändelser/dag (3-400 på mindre orter) kan på postoperatörens initiativ få ett eget postnummer, något som ger en rationellare hantering. Företag med eget postnummer ska bara använda det för brev. Storkundspostnummer fungerar inte för Företagspaket, som delas ut och kvitteras vid kundens leveransadress.

Postadress med eget postnummer skrivs alltid utan någon form av utdelningsadress, till exempel Falköpings kommun, 521 81 Falköping.

Storkundspostnummer anger inte exakt adressatens geografiska belägenhet, dock anger postnumret inom vilket geografiskt område det finns (113 91 finns inom geografiska området 113 00 – 113 99). Flyttar företaget kan man endast behålla storkundspostnumret om flytten sker inom ett tresifferidentifierat postnummerområde till exempel 113 XX.

Storkundspostnummer inom 100-110, 200-210 respektive 400-410 kan flytta med bibehållet storkundpostnummer då flytten sker inom 10x xx - 11x xx, inom 20x xx - 21x xx respektive inom 40x xx-

Postoperatörerna kan alltså inte låta en kund som flyttar från en ort till en annan där de tre första siffrorna i postnumren är helt olika behålla sitt gamla postnummer även om distributionen till företag kan göras med ett utkörningsavtal.

Företag som lånar ut sitt storkundspostnummer till andra företag får själva ordna eftersändning av post om ett av företagen upphör eller flyttar.

5. Övriga allmänna regler

- Ett postortnamn kan ha många postnummer. Helsingborg har 240 postnummer.
- Ett postnummer kan bara ha ett postortnamn. 163 74 Spånga kan inte förekomma tillsammans med till exempel postortnamnet Stockholm.
- En gata kan vara uppdelad på flera postnummer. Drottningholmsvägen i Stockholms kommun är uppdelad på 8 postnummer.
- En adressplats (gata plus nummer) kan bara ha ett postnummer
- Ett postnummer som inaktiveras ska hållas i karantän minst 3 år innan det återanvänds.
- Ett postnummer hör ihop med sin postort, men kan beröra flera län, kommuner och församlingar.

6. Postnummerändringar

Postlagen 4 kap 3 §

Den som tillhandahåller och förvaltar postnummersystemet får inte utan tillståndsmyndighetens godkännande ändra i systemet om inte ändringen endast berör enstaka mottagare. tillståndsmyndigheten ska i sådana ärenden höra andra tillståndshavare, myndigheter med ansvar för folkbokföringen och fastig- hetsregistret samt berörda kommuner.

En ändring i postnummersystemet får genomföras tidigast sex månader efter tillståndsmyndigheten godkänt den. Om det finns särskilda skäl får myndigheten besluta att ändringen får genomföras tidigare.

- En postoperatör kan ansöka om ändring av postnummer.
- Sista dag för ansökan är 1 mars året innan ändringen ska börja gälla.
- I mitten av juni sammanträder Postnummerrådet och tar beslut om inkomna ansökningar.
- I mitten av oktober meddelas varje adressat det nya postnumret/nya postorten.
- Första helgfria måndagen i mars börjar de nya postnumrena/orterna gälla.
- Det finns en stor mängd register i samhället där postnummer/postort verifieras. För att undvika distributionsstörningar är det mycket viktigt att dessa register uppdateras med ändringarna och att alla fem siffrorna i postnumret används vid verifiering.

7. Postortändringar

Byte eller återtagande av postortnamn kan ske om särskilda skäl föreligger. Ansökan om byte av postort kan bara göras av kommuner och postoperatörer. Det är väldigt viktigt att boende och företag som blir berörda står bakom en sådan ansökan. Följande förutsättningar ska gälla vid åter- eller nyinförande av postortnamn:

- Området som avses ska ha fastställda belägenhetsadresser som finns tillgängliga i Lantmäteriets register över belägenhetsadresser.
- Före ansökan ska kommunen inhämta och bifoga till ansökan yttrande från Institutet för språk och folkminnen.
- Den enhet inom kommunen som handlägger namnärenden ska ansöka om ändringen.
- Ansökan ska ha kommit PostNord Sverige AB, Postnummergruppen, 105 00 Stockholm tillhanda senast den 1 mars. Beslut fattas i juni av Postnummerrådet.
- Vid eventuellt bifall träder ändringen i kraft första helgfria måndagen i mars påföljande år.
- Kriterier vid bedömning av ansökan:
 - För att kunna införa ett ortnamn som postort ska det berörda området ha eller kunna tilldelas ett eget postnummer och normalt ligga inom ett adressblocksområde. Med adressblocksområde menas ett område som utgör ett sammanhållet utdelningsområde.
 - Området ska ligga inom samma kommun och i möjligaste mån följa församlingsgränserna.
 - Antal avlämningsställen bör inte understiga 150.
 - Ändringar som föranleder att enskilda adressater och företag drabbas av postnummerändringen behandlas restriktivt.
- Ansökan om ändring ska vara väl förankrad och ha acceptans hos berörda företag och privatpersoner.
- Ansökan om byte eller återtagande av postortnamn som innebär förändringar i utdelningsorganisation behandlas inte, sådan utredning initieras av postoperatör.

